

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Machvmetis Saracenorum principis, eiusque Svccessorvm
Vitae, Doctrina, Ac Ipse Alcoran**

Bibliander, Theodor

[Basileae], März 1550

VD16 VD16 K 2586

Chronica mendosa & ridiculosa Saracenorum, de uita Mahumetis &
successorum eius, eodem interprete.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97854](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97854)

INCIPIIT CHRONICA MENDOSA
ET RIDICVLOSA SARACENORVM.

Libellus iste de uitis Machumetis & successorum eius, etsi non integer est, quod colligi potest ex primo libro Cribrationis Alcorani Nicolai de Cusa: non tamen ingratus erit studiosis, dum integrum nauis fieri liceat. Ostendit autem initia & pessimas artes, quibus imperium Machumeticum est conditum. quaedam etiam, quae lectioni Alcorani accommodata sunt.

- I**N creationis suae primordio Deus, manu propria quatuor con-
didit, prout multorum Arabum, caeterorumque Saracenorum plurimum testimonium perhibet, & autoritas asserit. Ego uero Latinus interpres, eorum nomina silentio commendauit. Ut enim a latinitatis regulis prorsus sunt aliena, sic illi licet diligenter adnotata, penitus manerent frugis omnis expertia: Nisi quis uerborum prolixitatem, & foliorum augmentum, fructum extimet. Creauit igitur primo calamum, per cuius officium ad mundi finem ab ipsius initio cuncta praeventur: Secundo, protoplastum primum Adam: Tertio, thronum: Quarto, paradysum. Ad Adae quidem plasmationem pugno suo Deus puluerem multicolorem collegit. Vnde quaedam hominis in diuina albedine, quaedam nigredine, quaedam colore medio: quaedam item malicia, quaedam bonitate, sic caeteris qualitatibus participant. Propheta Machumetus Arabes alloquens, ait: Vos generationes LXX. nascendo secuta sunt: Omnibus gentibus probitate bonitateque precellitis. Subsequenter & ipse perhibuit, Deum homini nomen imposuisse, priusquam crearetur. Eiusdem est, quod foetus in aluo matris per XL dies sperma perseverat. Illud XL diebus sequentibus in coagulum sanguineum condensatur. Vnde carnis foetus corporis lineamenta suscipiens, in diebus XL succedentibus formatur. Illi tandem quadragenario dierum numero sequente, angelus a Deo mittitur, ut animam inspiret illi, quatuorque necessaria praescribat, uidelicet quo uictu, quo uita termino, qua sorte fruatur. Vnde per Deum, praeter quem non est Deus, inter damnandum quempiam & paradysum intercedo solum cubitalis ex operationis suae meritis appareat, necessario redibit ad opera, quae ab angelo praescripta illum in ignem detruent. Huius quoque conuersa siue conuersionem pandat. Spacia quidem temporum inter patres nostros primaeuorum inter se tum inter suos successores habita ita dinumerat. Adam praecessit Noe per MCCXLII annos. Post Noe quidem uenit Abraham, annis MLXXX. Inter Abraham autem & Moysen uoluti sunt anni DXV. Inter Moysen & Dauid, D. & LXIX. Inter Dauid & Christum, mille CCL. Inter Christum & Machumetum, tandem DC. & XXX. Sciendum est quidem, quoniam exceptis prophetis caeterarum gentium, inter Moysen & Christum de filiis Israel facti sunt prophetae M. Inter Christum autem & Machumetum quatuor. Ex praedictis itaque inter Adam & Machumetum, colligitur numerus annorum quinque millium CCCXXXVI. Notandum item, quod Christi mater Maria, cuius tota uita LXII anni mensi sunt, post ipsum quinquagesimo quatuordecimo spacio superstes extitit. Super Adam defunctum Seth, Gabriele iubente, XC V orationes fudit. Cum dies autem hodierna numerum orando quinquaginta seruet, sciendum est, orationes quinque factas fuisse propter Adam hominem, XC uero propter ipsum patrem & ducem omnium gentium. Fuit quidem & est orationis initium, alla uuaackbar, id est, Deus & omnium maximus.

Aliquid differre inter Arabes & Saracenos.

Quatuor decem principio creauit, calamum, Adam, thronum, paradysum.

Arabes omnes gentes praecellunt bonitate. quod olim Perse sibi arrogabant.

Formatio hominis in utero. Anima inspiratur ab angelo.

De temporibus rationes falsas ponit plerasque.

Israelitarum prophetae mille inter Moysen et Christum. Mariae uita annorum LXII quae V. annis post Christi ascensum.

Numerus prophetarum. Sciendum est, omnium prophetarum numerum esse centum XX milia: legatorum autem diuinitus missorum gentibus predicatur CCCXV. Horum quinque fuerunt Hebraei, uidelicet Adam, Seth, Efdrik, Noe, Abraham. Arabes quoque quinque fuerunt, scilicet Huth, Schale, Ismael, Schaib, Machumetus. Leges tamen optime praedicauerunt, tum uiribus atque potentibus tulerunt. Propheta primus Iudeorum Moyses extitit, Christus ultimus. Est item scitu dignum, quod prophetis caelitus missi sunt libri CIII. Quorum L. dati sunt Seth, Moyse testamentum, Christo Euangelium, Machumeto Alchoran. Omnium gentium sapientissima sunt quatuor, uidelicet Arabes, Persae, Romani, & Iudaei. His namque caeterae collatae nihil censentur. Cum quidam cui per somnium apparuit Machumetus, gradum obtinens sextum cuiusdam celli loci septem gradibus distincti, illud reuelasset ipsi, tale propheta responsum edidit: Locus ille mundum designat, suorum graduum numerus mundi spacium, uidelicet VII millia annos. In quo

Machumet sexto millenario ego uenio: post quem non est alius propheta uenturus. Finem quidem mundi propinquum clarificabit ortus solaris in occidentem, & occasus in oriente. Sciendum item, quoniam cum Noe tres filios habuerit, scilicet Sem, Cham, & Iaphet, ex Sem processerunt utiles, boni uiri, uidelicet Arabes, Romani, & Persae. De Cham item bonitate uiri praediti, scilicet Aethiopes, Alhabaes, & Aegyptij. Orti autem sunt ex Iaphet

† Obog & Magog, caeteraque gentes in Deum minime credentes. Propheta quaesitus, quando praecipuum est ipsum fieri prophetam? Respondit, inter corporis Adae creationem, animaeque suae inspirationem. In filiis Himael

Deus sibi praelegit Kyuem, & in filiis Kyuem Chorasc, & in illius filiis Hesim: Inter eiusdem filios Machumetum praelegit, & praemauit. Eius quidem generatio totius simpliciter fornicationis expers, ex Adam legitime processit usque ad ipsum naturalem illius egressum ab aluo materna. Illique nascenti Deus lucem quandam imposuit, Chorasc uidelicet, quae (uelut plures perhibent) duobus millibus annis ante plasmationem Adae manibus creatoris inhaerens, ipsum adorauit, sicut & angeli. Hanc deinceps ab ipso Deo creante Adam, illius costis inclusam, sicut in terram, ipse detulit. Eandem item Deus in arca Noe costis misit. Ipsam itidem suscepit diuinitus Abraham, in ignem proijciendus. Consequenter quoque uentres illa maternas semine uicissitudinis ingrediens, ad Machumetum orientem peruenit, ipsum illuminans. Cuius haec est generatio.

SEQUITUR GENERATIO MACHUMETI.

Machumetum quidem genuit Abdalla, qui fuit filius Abdalmutalif: qui fuit Adamanef: qui fuit Facien: qui fuit Kaleph: qui fuit Morta: qui fuit Kabnit: qui fuit Lunay: qui fuit Paliff: qui fuit Phasce: qui fuit Melich: qui fuit Anascere: qui fuit Chinene: qui fuit Hudhaifa: qui fuit Mudicita: qui fuit Ylges: qui fuit Mudhar: qui fuit Schaad: qui fuit Aadirent: qui fuit Abhimaiffa: qui fuit Nisca: qui fuit Celiff: qui fuit Amir: qui fuit Amubascart: qui fuit Acaba: qui fuit Abhuen: qui fuit Almucaien: qui fuit Numhib: qui fuit Kaab: qui fuit Thebit: qui fuit Ismael: qui fuit Abrahax: qui fuit Ydriff: qui fuit Staron: qui fuit Hur: qui fuit Felech: qui fuit Amer: qui fuit Farcaftad: qui fuit Sem: qui fuit Noe: qui fuit Lemich: qui fuit Almuta Vuaslak: qui fuit Annast: qui fuit Kanok: qui fuit Bard: qui fuit Non possunt barbari illa nomina recte instaurari sine libris Arabicis, nec etiam multum in his momenti est situm.

Horum prophetarum crebra est mentio in Alcoran. Christus ultimus Iudeorum propheta. Libri sacri. Gentes sapientissima. Machumet sexto millenario mundi uenit. Origines pulorum filii. De ista luce natalibus Machumeti. In Fortalicio fidei, ex libro generationis Mahuritalis est successio. Ismael. Cedar Hamel, Tebich, Hamefsa, Addech, Adue, Adne, Mahak, Nisar. Muzar, Alié. Emofera, Melich, Vain, Luue, Galibem. Caph, Mirra, Abdemenuph, Abdemutalif, Abdalla, Machomet.

10
20
30
40

qui fuit Belchil, qui fuit Chamen, qui fuit Anusc, qui fuit Seth, qui fuit Adæ protoplasti. Huius quidem generationis series sic ex ordine paterni sanguinis processit. Matrem illius Eminam, genuit Azohaar filia Veheb. Pater illius fuit Hayop. Quam genuit Abdemilef. Abdemilef autem natus est ex Azoharata, filio Kileff. A quo primum naturæ generis utriusque parentis sui coniunguntur. Natus quidem circumcisus & hilaris prodiens ex aluo materna, die lunæ duodecima die mensis rabe, primo anno, anno Elfil post eius initium, sexagesima die eiusdem idem Elfil, Anno uicesimoquinto fundatum est Alkaba: anno uero quadragésimo Machumet propheta datus est. Elfil autem ille

10 secum adiutorem ducens, Abruatam filium Iacum regis Alhabac in medio Almuhamam Mecham profunditus atque profectus dirutum Alkaba, ut sic iram suam saturaret, uindicta grauissima sumenda ob plenum pudore factum, uidelicet egestionem cuiusdam ciuis Mechenlis, in templo ab Elfil ipso fundato, in cuius medio casulam similem Alkaba apud Mecham circuiendam peregrinantibus ædificauit, cum exercituum suorum uniuerso ferè numero contritus est, & in partes minutas quasi grana frumenti redactus. Iniectu lapidum nigrorum ab ausibus multimodis diuinitus missis, uindictatum scelus illud. Machumet quidem post septem dies ab ortu suo nutrici traditur. Pater in Yerib animam expirauit. Quò deinceps mater sua cum

20 illius tota pecunia simul & altrice puerum ferens, ipsum auunculis suis custoditum & educatum tradidit. Finitis autem annis quatuor ab ortu, mater inde rediens, Mecham in itinere præoccupata migravit. Puer itaque à nutrice sua commissus quo suo, scilicet Abdaalmutalif, ipsum patronum & alitorem beniuolum sortitus est octo annorum spacio. Seraphim quoque per terminum semper auditus, nunquam uero uisus, sibi curam atque custodiam impendebat. Cui consequenter Gabriel archangelus datus est custos per uigintinouem annos. Ille quidem annorum quadraginta legem à Gabriele sibi commissio suscipiens, per triennium illam omnibus, præter admodum paucos, scilicet credentes, oculuit. Emenlis autem XVIII mensibus à tempore quo sui factores illi ducem atque primatem statuerunt, à Gabriele archangelo Hierusalem ductus, ab eodem est illic in cælum subleuatus. Vnde ad terram facto descensu, sociisque sibi iunctis, uidelicet Eubogara, & Ali, ac Zaid, profectus Athaiff publice docuit, communiter perhibens, se prophetam esse. Indeque Mecham reuersus est. Annis tamen decem uelut gyrouagus nunc hac nunc illac gradiens, quocumque scilicet spes aliquos ad Deum legemque conuertendi duxit eum, procul dubio pollicentem paradysum conuersis, ferè nihil ironiæ ridiculique unquam gessit, indeficienter tamen & efficaciter insistens. Vnde singulis in domibus eam allexit. Tandem in loco sui comitatus Alabem turbam LXX uirorum iam per eum conuersorum,

40 conquerentem eum tanto labore torqueri, prædicationisque latentis cura tamescere, cum iam potens esset legem uiribus inferre, uenientem aspiciens, à comite suo pertimescente quæsitus, quid nam esset illa cohors? Inquit illam suæ legis esse, nequaquam ulterius hic passuros, sed legem manu collata illo aduentus sui potente constanter affirmabat, & legem uiribus illatos: cum iam nulla domus credentis expers maneret. Illis quidem sic eum consulentibus, quid sua uoluntas disponderet? Inquit ille: Mea quidem uoluntas exigit, uos mandata legis penitus exequi, & sibi in diuitijs ac paupertate conuiui: Et uos alterna firmitate dilectione quasi filiali, uel propria perfrui: satis docet.

Mors patris
iun Machu-
met.

Angeli custo-
des Machumē
ti.

De hoc uanisa-
simum com-
mentum in li-
bro Halmahē
reig. Summa-
tim autem re-
fertur à Ri-
chardo in Cor-
futatione Al-
coran.

Subintravit ut
uulpes. Et clā
operatus est
mysterium ini-
quitate, do-
nec confirma-
tis partibus
existimauit se
ui aliquid pos-
se. Doctrina
Machumet
uerbo.

Nam in ani-
mo cogitauit
amplitudinē
sibi compara-
re: ut Alcoran
frui: satis docet.

frui: Et à uobis nullatenus alienas uxores fornicatoriè respici: uos item à ma-
 lis abstinere, & illa prohibere, bona persuadere, & perpetrare: Et in Dei no-
 mine lites peragendo, metum uimq; inferendo circa pascha decimi diei dul-
 hega leges inferere summo desiderio. Vobisq; pro talibus operibus paradi-
 sum uere promitto. Vnde Zaid filius Zuzara fidem sumpsit propheta, sibi
 fidem suam mutuo tradens, cæteriç similiter auxilium illi fortiter gerendi,
 Mecham itaq; profectus, secum ducens Eubocaram, & Ali, atq; Zaid, &
 Thalha, ac Bibel conuerti, suæq; legis mandata sequi fecit. Comen & Zaid,
 & Talha, ac Azubair, cæterosq; tot, quod numerum quadragenarium im-
 pleuerunt, cum Aomar, qui gladium suum euaginans Deum iurauit, se nul- 10
 latenus ultra passurum diuinam inuocationem legisq; suæ celebrationem
 occulte fieri. Viribus enim notatur suæ uiam fortis armatus inuenit: Ensisq;
 timor sapius plus quam rationis amor efficit. Deinceps ergo armata for-
 tisq; manus uiribus propheta confusus, aperte multa cum audacia prædica-
 uit, cum ense, cum ore proficiens: Deoq; iubente cum exercitu Yetric ag-
 gressus est. Ipse quidem & Eubocara Yetric tendentes, cæteriç uisus exire
 præter Ali depositorum custodem, ut illis redditis eum sequeretur, admo-
 net. Fauri, cauernam ingressi, per trium noctium duorumq; dierum spa-
 cium ibi morati sunt. Quo duobus sibi camelis adductis, ab Amer & Ab-
 dala, inde minabat perrexerunt. Vbi noctis dieiq; mora consumpta, quen- 20
 dam scilicet Aomar adibant: Cum quo quadriuana mora peracta, Ietric
 uadentes, illam ingressi sunt feria secunda, die duodecima rabe primi. Vbi
 bonorum multitudine conuersorum perenni constipatus, septendecim
 mensibus non alias quam centum uersus Hierusalem orationes fudit. De-
 inde ab ipso Deo castigatus, orando uersus Alkaba faciem suam uertebat.

Q V A L I T E R E X P V G N A T A M E C H A V I O
 lent er legem suam imposuit, & in prophetam simul & in regem eleuatus sit, &
 de tota uita eius usque ad mortem.

*Primum præ-
 lium Machu-
 met apud Me-
 cham.* R Omodam igitur die XIII. feria VI. anno secundo post exitum suū à 30
 Mecha, eiusq; derelictum, uel post eius biennium seu triennium, ut pla-
 cet Abbohut, certamen certauit primum. Secundum autem, die Albādara
 seu Zeabb, anno quarto, seu quinto secundum alios, peregit. Anno quidem
 sexto in mēse dulcada* apre albudembie pugnauit. Anno uero septimo, in
 quo suam peregrinationem Romadam Mecham expugnauit: ubi per XV.
 noctes moram impendēs, orationes deuote fudit. Inde profectus Hunaim,
 gentem Illiche Vezin mensis Schauuel medio repertā deuicit. Vnde mul-
 ta trophæi spolia sumpta uiritim diuisit. Consequenter ciues Tharf obsedit
 menstroo spacio. Vnde fatigatus absq; captione discedens, Ietric usq; perue 40
 nit. Mechæ deinceps dominio ditauit Azeib, qui secundum quosdā eodem
 anno uidelicet octauo, Arabibus, alijsq; multis Saracenis comitatus, Mechā
 peregrinando petijt. Fuit autem eodem anno præfectus Mechæ Moaad fi-
 lius Gadel manu propheta, ut Alchoran iuraq; tenendo in pecuniarum di-
 uisione morte ueniente doceret. Anno quidem octauo, mense Raieb, Ma-
 chumet cum exercitu suo Tambich profectus, templū usq; in diem hodie-
 num durable constituit. Illic ab ipso quidem missi Zaid, & Meluuelid, ad
 Alozaida filium Almataliff regem Aliendel, illū sibi tributarium effectū
 in

in regno suo dimiserunt. Machumet Iechsbrit reuersus, Eubocharam misit ^{letrib.} Mechā, iniungens, ut cū gente sua peregrinationem faceret, & edicens, ne quis ulterius nudus illic egrederetur, nec quispiā præter homines suæ legis ^{Legationes circummittēs ad principes inuitat ad suā superstitionē :} intromitteret. Et si tunc, anno uidelicet X. credentiū tantū populus accessit, Eodem etiā anno reges circūquaq; cirtis suis admonuit, & ad legem suā beniuole suscepit. Direxit itē nuncios suos cum eadem admonitione, ad regem Persarū, uidelicet Rezre, Abdalha. Misit quoq; Dechera filiū Aaifa, ad Romanorum imperatorem, Et Aomar filiū Alasci, ad regē cinnē; & Alaie, ad imperantem duobus fretis; & Animarata filiū Mumaia, ad regem Aethiopiæ: Achatib filium Rabea, ad labala regē Hesthē: & Stuna, ad Alumkariz, regē scilicet Alexandrie. Eodē item anno in prædicta peregrinatione Dulhada quinq; diebus residuis Machumet Mechā ueniens, diemq; festū expectās, hominibus publice leges atq; iura mōstrauit. Vnde Ietrib reuersus, ubi per totū Dulcheia, residuū anni scilicet XI. terminū, & sequēter per totā almuara atq; Saphar permāsit, Vbi feria secūda mēsis rabe primī XII die, in quarto scilicet Ietrib primū ingressus est, uitā exptauit. Illis igitur ^{Alhigera, id est, regnum Machu. X. annorum.} Thahigerā integre decēne spaciū mensum est. Smumopere quisq; diligenter attendat, omnem hominē ineuitabiliter morti succumbere. Loco quē Deus suæ sepulturæ prælegit, in domo Aiscæ mulieris suæ, filia Eubocare, qua ^{Forma Machumet.} teste per morbū cardiacum obiit, sepulchrū in loco suæ dormitionis, ubi die adhuc hodierna templū uidetur, ex lateribus coctilibus sibi stratum est, in quo corpus suū est conditum, tribus albis pānis inuolutum, ubi nec pepulum affuit, nec interulā. Quidā quæsit, cuius ætatis esset, illi perhibebāt, ipsius mentum raris canis albescere. Illā tamen caniciem mentum musto cō: eisq; perunctū oculuic. Alyquidē à quibusdā interrogatus de illius qualitatibus, respōdebat, illum habuisse caput immensum, faciē albedinis & ruberis innati participem, barbā prolixam, pedes optimæ cōpositionis atq; coloris. ^{Benignus & magnanimus.} Gradiendo quidē aquæ fluxū ab alto in inum imitabatur. Idem ipse asserit, se nunquam uidisse quēquam tanto decore talisq; forma præditū. Etus quippe ^{Titulus Machumet in finis partibus modestior uicariorū Christi.} facies omnium gentium faciebus luce præfuit. Nec minus cordis benignitate magnanimitateq; ualuit. Vnde quadam die equo currēs sel la carēte apud Ietrid, cum homines illius casum tīmerent ob equi cursus impetū, nimitūq; turbarentur, ille securus inquit, Aequoris similem inueni. Cū illi proponēti Romano imperatori chartā mittere, diceret, ipsum minime literis adhibiturū nisi sigillatis, annulū argenteū sigilli formā habentē fieri iussit, & eidem insculpi, Machumet nuncius Dei. Apud ipsum quidem eandē dignitatem obtinuit Teidā filius Kakiz, quā apud regem iusticiarius. Scriptores sui fuerunt Zaidz filius Thebit, & Inoaypha filius Effitu. Exercitus XIX eduxit. Bis peregrinatus est. In Dulhada Mechā quater uisitauit. An ^{XIX expeditiones suscepit. Aetas Machumeti.} no quoq; sequente in Dulcada semel, & in eodē mense uice secūda, cū prædā adductam de Humani distribuit. Tertioq; in cōsimili mense peregrinationem efficiens, Mecham aduenit. Suæ quidē uitæ spaciū L XIII anni mensi sunt. Perhibuit post illū autem XII ex natione Chorasc sui uice posituros. Quorum primus, uidelicet Eubokare, uita breuis erit. Secundus autē Arabs erit optimus, molēdini quidem dominus, scilicet Aomar filius Alathab, uitam longā ducturus. Tandem ob iustitiā perimetur. Propheta uisum suū ad Ademen uergens, illū sic affatus est: Si tibi Deus camisiā induerit, nunq; tua uoluntati parens auferre coneris. Sin autē, per Deum cuius manibus in-

terest anima nostra, non erit camelo transitus per acus foramen difficilior, quam tibi ingressus in paradysum. Ipse quoque testatus suae legis praecipua, omniumque sequentium praelatorum constanter atque diligenter obseruari usque ad finem XII. uicariorum suorum decorasse. Maximae quidem turbae secuta illum, sic locutus, domumque reuersus, quarentiumque rerum euentus post illos XII. ille respondit: Contrarietates contrarietates. Ac ei dicunt: Abdalla filius Monoz interrogatus, inde perhibuit prophetam affirmasse XII. suorum post se dominaturos, secundum morem & numerum subditorum Moyse. Machumet hortum quendam ingressus, suo clienti familiari, uidelicet Neginiunxit, quatenus percutientem portam extrinsecus introduceret, duplici quoque gaudio laetificaret dicens: quoniam post me populum meum reget, & paradysum praemium suscipiet. Ille igitur praecipuum Dei sui propterans perficere, Eubokara extrinsecus repertum nimium exhilarat. Secundo quoque domini sui iussu Aomar percutientem introducens inquit, Post Eubokaram regnabis, & paradysum possidebis. Tertio uero percutienti scilicet Odmē, seruiens praedictus ore prophetae monitus ait, post Aomar regni gubernacula sortieris, & per eadem uita priuaberis. Ille quidem introgressus, hoc audito molestus prophetam curiosissime conuenit: Post tuae legis professionem nec me mendacio pollui, nec membrum uirile cum dextra tetigi. Respondens autem propheta, sicut proculdubio futurum affirmauit. Cuius sententia 20 est, Nullum praelatum ingressurum paradysum, nisi populo sibi commissio optime fuerit, prout sibi disposuerit. Omnis quidem X. hominum regimini praesiturus, ad iudicium manibus mento strictis suppositis ueniet. Quas libere semouere sibi licebit, si regendo iustitiam exercuerit. Sin autem, immotae manebunt, usquequo cunctorum iudicium terminetur. Omnis exauditor mei, Deum exauditorem inueniet. Hocque de uicariis meis penitus censendum. Vnde nec ipse Deus exaudiet, non audientes me, seu meos. Ipse propheta 30 semel in templo fuit praedicans. Inquit, Si quilibet Aethiops seu captiuus uobis prepositus fuerit, illum sicut me diligenter audite. Omnium hominum Chorasae boni bonos, malique malos imitabuntur. Meae quoque legis dignitas & obseruatio perseverabit, quamdiu de Chorasae XX superstites erunt. Mei quoque successores habitu uilissimo potientur, usque ad triginta annos. Ultra uero ornatibus gaudebunt, atque superbia. Sciendum item, omni prophetae quatuor consiliatores esse datos, duos scilicet caelestes, sicut huic Michaelē & Gabrielē, duosque terrestres, quales sunt Eubokara & Aomar. Asserebat quibem Moaxi filius, Ocfin se audisse prophetam dicentem, quod illi de Corasae praeter ceteris instituta gubernacula tractabant: Post mortem tamen 40 omnia praecipua legis obseruent, iuraque peragant ex doctrina Eubokarae & Aomar. Illius item praenunciatum est ore, post se trigintaduos subsequi, Deoque sibi mendacium impositurus. Quorum unus, scilicet Alafuued, rex erit Chanaa, ubi subtilissimum est artificium pannorum sericorum. Alius riuus, quidem, scilicet Musthaleime, regno cui nomen est Aliemanā, dominabitur.

DE SVCCESORE EIVS EUBOCARA.

Vocatur etiam Eubocara, & Empokora, ius autem pater fuit Odmē, filius Amir: Amir autem genitus ex Amara, filio Naturae, uel Kaab. Kaab autem fuit filius Zaid, filij Thairb, qui genitus est ex Murra. In quo eius atque prophetae non concurrunt. Mater quidem eius Celine, cui cognomen

Nullus praelatus paradysum ingrediatur, nisi populo suo bene praesit.

Obedientia.

Vaticinium Machumetis de luxu & superbia posterorum.

Quatuor consiliarij singulis prophetis.

Fortis Aliemania, ut infertur.

cognomen Oamalatair. Illa autem genuit Kathriam, tuum Amace: qui fuit natus Kaab. Kaab quidem genitus est ex Zaid, filio Kaib, filio Morra. Sublimationis quidem illius die mortis prophetae celebratae principes extiterunt, Bestie, & Aomar, & Bobaida fauore. Ipse quidem eleuatus, impugnando malos & incredulos ad legem conuertit: quia ipse penitus more prophetarum tum firmiter obseruauit, tum ceteros hoc idem facere coegit. Mendaces autem praedictos, scilicet Almustai, Hileme, & Holesuued peremit, & Aliemoma in sua seruitute redegit: dolosumque Talha captiuauit. Vnde nec quis illi resistere quiuit. Eius color subniger extitit: statura mediocris; barba rara atque proluxa. Fuit quidem & macilentus, manus tunc aichuina, tingere solitus.

† Non possum
colectare quid
scriptum sit.
* Intulit.
† Aomar.

10 Phtisis ipsum consumendo, per XV. dierum spacium infestans, mortem illi intulit. Super quem duobus panibus inuolutum orationibus suis ore tunc domar, iuxta prophetam sepultus est: Qui anno alhigere & III menses ac XIII dies est priuatus uita. Propheta Deum exorans inquit, Tu Deus genti misericordiam atque protectionem praebere, per Eubokaram & Aomar in lege firmissimam.

SEQ. VITVR DE AOMAR, SVCCESORE EUBOCARE.

A Omar consequenter legem, & diligentem curam legis administrauit. Ille quidem patrem habuit Alhata, filium Alphail, quem genuit Abdalora filius Reia, filij Adij, geniti ex Kaab. A quo rami generis illius atque prophetarum prodeunt. Natus autem ex matre Khacuna filia Oscib, quem genuit Almughira, filius Abdalla. Illi autem genuit Aomar, filius Maktum. Ille quidem, sicut Eubokara, primitus nutu prophetarum sublimatus, legem indefectanter obseruauit: populum sapienter uirtuoseque rexit: numerosis exercitiis multas suae potentiae terras subiugauit. Ipsius iussu ob ritum sunt congregati ter scripti: At scriptores pro modo sui meriti remunerati. Ipse rursus primo singulis templis orationes sic in mense Romodan fieri praecipit, & ordinauit, ut mense completo totus Alchoran perlegeretur. Annulum gessit prius habitum a propheta, consequenter ab Eubokara. Scriptores eius fuerunt Abdalla, & Zaid filius Thebit. Ipse quidem longus extitit, subniger,

30 caluus, barbam habens raram, & semper albedine tinctam, manu quoduis opus optime peragens. Interfecit eum tamen captiuus Almigira. Vitam suam mensis sunt sexagintatres anni. Iuxta prophetam & Eubokaram sepulturam sortitus est. Annis singulis Mecham peregrinatus est. Morbo grauatus, uita termino ueniente praecipit, ut communi consilio sui loco uiceque fungeretur, qui melior digniorque inter septem ab illo praelectos, uidelicet Odinn, Ali, Thalha, Azur, Vbair, Caad, Abdarakem. Qui praecedens, hoc audito, dixit: Regnum ego renuo, sed deliberemus, quis aptior uideatur. Electionis igitur dignitatem Odinem obtinuit, qui C. etiam solis portionem accepit ab Auff filio Abdarakinum. Qui patre iubente, ut de pecunia sua singulis residuis Dobera. C. praebere solis, singulis praeter Odinem quadraginta

40 contulit. Regnauit quidem Aomar decem annis & sex mensibus, uno die minus. Qui subleuatus decimotertio anno alhigero uitam uigesimo quarto finit. Praecipit propheta, ut iuxta eum sepeliretur, ubicumque mortuus. Omnis teste propheta uitam exuens, absque consiliatore bono, more bestiali morte mala perire perhibetur.

Ordinatio de
lectione Al-
choran.

Optimus re-
gno praefici-
endus.

DE ODMEM, QUI SVCCESIT AOMAR.

Odmem quarto loco rex constitutus, atque doctor, fuit filius Alphen: qui fuit filius Alaci: qui fuit Vtraien: qui fuit Abdastametz: qui fuit

t 2 Abdamineff:

Abdamineff. De quo processerunt huius atq; prophetæ genera. Ortus est quidem ex matre Aruua, filia Rabea, filij Abib. Quem genuit Abdastamz, filius Abdamineff. Vnde parentis utriusq; genus effluxit. Iste per triduum ante mortem Aomar generali favore prælatus statutus, annulum sua manu gessit prophetæ, duorumq; successorum illius. Quo in puteum ex illius insipientis manu lapso, alium iterum argenteum fieri iussit, his literis insculptum: Vel indurabis, uel pœnitebis. Scriptorem habuit Mareuum filium Alhakem. Faciem habuit albam, uenustè compositam, staturam medio-crem, barbam prolixam, Ab omnibus uel ante sui conuersionem ad legem, & postea summè dilectus. Qui multum pecuniosus tum ob mercaturam, tum ob sapientiam atq; prudentiam, largus atq; munificus in prophetam atq; bonos inuentus est, omnesq; sui redituum & tributorum cumentum senserunt. Ipse quidem caterorumq; auxilio Alchoran integritatem collegit primo. Qui post multarum terrarum captiorem in Ietrib lectioni uacans, in domo propria, manu maximæ turbæ accurrentis peremptus est. Quem insepultum triduo spacio, deinceps quinq; boni uiri noctu uenientes, ipsum latenter sepulturæ commiserunt. Vixit annis octoginta septem, imperauit duodecim annis, una die minus. Propheta quodam in loco lites post eum uenturas prædicens, de quodam illic facie cooperata transeunte dixit: Ille uiam ueritatis non derelinquet. Quem quidam illò profectus agnos- scens esse Odmim, indeq; quærens prophetam, an illum intellexisset, respōdit: Ita. Propheta quoq; loquendo prosequens inquit: Omnibus meliores Deus meos socios præter prophetas posteros elegit. Quibus tamen omnibus bonis, bonitate præcellunt quatuor, scilicet Eubokara, Aomar, Odmem, & Ali. Ait item, Qui me uidit & credidit, bonam mercedem habebit. Septu- plum tamen, qui me non uiso crediderit. Nullus hucusq; propheta perem- ptus est, nisi cuius mortem comitata est cædes septuaginta hominum. Nec successor etiam quisquam eius uicarius, nisi cum quo perempti sunt trigin- ta quinq;. Turba prædicta donum Odmem & ipsum obsidente, quidam uir propinquus exiens, cui nomen Abdalla, filius Aomar, taliter illius impe- tum atq; furorem mitigare nisus est. Ait enim: Propheta defuncto, & simi- liter tribus eius sequacibus illius nutu, sicut & Odmem, ut sapius prædi- ctum est, prælectis, si mortem Odmem affectatis, atq; figitis, nobis illo me- liorem restituite. Quod, uelut arbitror, uobis occurrere impossibile.

Symbolum an- nulo signato- rio regis Odmem inscri- ptum: uel con- stans eris, uel pœnitebis.

Alchoran col- lectus.

Impie detortu ad Machumet uerbum Chri- sti, Beati qui non uiderunt & crediderunt.

Ultio cædis prophetarū.

†Hali.

DE†ALI NEPOTE MACHUMET.

HAli consequenter regnum sortitus est. Filius fuit Abithaliff, filij Hescer, quē genuit Abdemineff. Vnde ille atq; propheta deriuati sunt Mater autem sua dicebatur Fatima, filia Azad, quem genuit Hescem. Die quidem cædis Odmem hic eleuatus est. Multis tamē dissentientibus, & ob hoc Mecham euntibus, fugitiuis ad Aysca filiam Eubokaræ cōiugem pro- phete: Cui adherendo, suo fulciti cōsilio rebelles effecti sunt. Vnde dies ca- meli partibus ambabus L. necem plorauit. Discēdētes autem inde, Aali re- uersus est Alchusa, Aisca uero Ietrib. Tandem Moaxia filius Cephin suo exercitu, similiterq; filius Odmem cum suo, simul cum illo uindicare ten- dens paternum sanguinem iuxta fluuium † Abforat bella gerentes, de ci- uibus & adiutoribus Arachæ propè ciuitatem Aracham conueniunt. Ibiq; quinquagintaquinque diebus contra suos hostes bella gerentes, de illis uiginti quinque morti dederunt, nec sine detrimento suorum. Ex uiris enim Hescem

†Forte Afo- rat, id est, Eu- phrates.

Hescem sexagintaquinque animas † spirauerunt. Vnde deinceps utraque ^{† exspirauerunt.} parte deliberante, paciꝫ consulente, omnium assensu communi duo uiri, ex parte uidelicet Aali & ciuium Arachæ Alascari, ex parte Moauui suorumꝫ Ammara filius Alasci, electi sunt, ut eorum iudicium terminum bellis imponens, suis in locis alios bonos atque dignos restitueret. Illis igitur egressis deliberatum ad locum, cui nomen Algendel, Alasceri consilium Aali ab honore suo priuari iudicauit. Alter uero ipsum suo regno firmum affirmat. Sic tamen lite diuisa, nec pace facta, Aali reuersus est Alcupha, Moauuia uero Hescem. Istis deinceps tempore multo manum bello ne-
 10 gantibus, sui uicissim homines inter se ter prædando, ter pugnando mala fecerunt. Illis postea Cepham conuenientibus, Aali partem uiginti quinꝫ uirorum protegebant, partem uero Moauuia septuaginta. Aali uero profectus expugnatum Albestera, triginta secum duxit. Istis quidem bellis communis sententia perhibuit, omnes bonam uitam ducentes illic peremptos paradysum possidere. Post illa bella peracta, eis iterum armatis ad bellum, magnis factis exercitibus, Abdarakum filius Mulgem in templo peremit Aali mense romadam, anno Alhigere quadragesimo. Qui post orationem factam super eum ore filij sui Alhatem, ex parte solaris occasus extra uillam Alcupha sepultus est. Vitæ quidem suæ spacium quinquaginta se-
 20 ptem amplexum est. Annis quatuor, mensibus nouem regnauit. Annuli sui sculptura talis erat: Corde deuotus, Deus est meus dominus. Colorem eius subnigredo notabat, staturam breuitas commendabat. Barbam prolixam, brachia & tibias pilosas gestabat. Qui talis apud prophetam hoc perhibentem inuenus est, qualis est Aaron apud Moysen: hoc tamen excepto, quod hunc prophetam nullus propheta sequitur. Prophetæ quoꝫ sententiam nemo nisi uir bonus diligit, hos quatuor scilicet Eubokaram, & Aomar, ac Odmem, & Aali. Cuius filij, uidelicet Alhatem & Alhuacin, quanto cunctis iuuenibus paradisi præcellunt, tanto superantur à bonitate patris. Cuius fuit sublimitatio anno alhigere trigessimosexto.

30 DE ALHATEM, SUCCESSORE HALI.

ALhatem patre suo defuncto, per Arachæ ciues in regem subleuatus est. Qui natus ex Fatima filia prophetæ, similitudinem prophetæ formamꝫ representauit. Suus annulus his literis fuit insignitus: Dei solius est exaltatio. Eius scriptor Ouaidalla manū auxiliij cæteris Arachæ sublimitoribus illius confidenter conferens, illum comitatus est pugnaturum contra Moaxia, cum exercitu uenientem de Hescem. Illis igitur coniunctis in EleMBER, Alhatē exercitus ambos aspiciens, pietate cædis belliciꝫ periculi motus, se manibus Moaxiæ supposuit, illum sibi præferens. Illis igitur cum
 40 utroꝫ exercitu profectis Alcupham, illic Moaxiæ & Alhatem pecuniam pro uelle suo tribunt, transmittentes illum Ietrib. Postea per ipsius manum apud Alcuphe Almughire rege constituto, ipse Moaxia Hecchera reuersus est, ambobus exercitibus comitatus. Alhatē ex hora suæ sublimitationis usꝫ ad redditionem honoris, quinꝫ menses & uiginti dies numerauit. De quo semel eo præsentem sic propheta locutus est: Per puerum istum pacem su per duos exercitus, quorum alter alterius mortem studebit, Deus cōuertet. Pater suus, scilicet Aali, simpliciter solis uacans litibus, nuncꝫ peregrinatū iuit. Fuit anno XLV. mortuus in Ietrib, die prima, X die Almuharan, anno

Alhigez XL V. Fuit autem natus anno Alligez tertio. Propheta tunc li-
tem faciente, Alhatem ob quoddam somnium uisum bellari reuicit. Vi-
dens enim propheta in somnis tenentem manum super thronum Dei, & ma-
num Eubokare iacentem super humerum prophetæ, & super illius scapu-
las manum Aomar, cuius humerum tenuit manus Odmem, inter quos ipse
cruorem cernens, & causam illius quærens, audiuit illis patefacientibus, il-
lum esse sanguinem Odmem, cuius uindictam Deus ipse requirer.

DE REGNO MOAUI.

Moauui itaq; filius Cephim, filij Zargar, filij Nuharb, filij Vmaye, fi-
lij Aadastemus, filij Abdemineff, unde propheta descendit: natus ex 10
matre Huid, filia Oetebe, filij Rabea, filij Abdaasteniz, filij Abdamineff.
Hic inquam pace firmata, communi fauore sublimatus, omnia redegit in
melius. Ad quem omnes orientales & occidentales confluxerunt, illi pa-
rentes. Annum autem in quo contigit illud, annum alema, id est, annum
congregationis appellauerunt. Ille quidem iustitiæ bonorumq; morum fir-
missimus tutor, mitis, expers iracundiæ, sapiens, modestus in prophetam,
omnesq; bonos largiffuus. In littore maris Romanorum multa munimina
cœpit, & in terra Christianorum multa mirabilia peregit. Erat illius in-
scriptum annulo: O Deus, ueniam mihi præbe. Scriptorem habuit Vua-
baidalla. Dedit quidem Albestem Alkigire, Alcupha ei dempta, & A- 20
zed tradita: qui fuit uir bonus, & in utraque urbe prædicta templum fun-
dauit. Fuit autem Moauui colore candidus, facie uenustus, statura me-
diocris, oculos habens uarios, barbam assuetus tingere. Cum Alhima &
Alchatin ipsius quondam inspiciente puteum quendam ore cruentato, per
spasmus uita per aliquot dies molestata finiuit. Qui post orationem factam
super eum à filio suo Iezid, in Damasco sepultus est mense raieb, anno alhi-
gere sexagesimo. Totam eius uitam mensi sunt octoginta anni. Regnauit
annis nouemdecim, uno die minus. Potens tamen fuit super Hescem ui-
ginti annis, ante Aomar & Odmem. Secundum propheta testimonium
Algoda terra Damasci, cæteras terras à Sarracenis habitatas fertilitate su- 30
perat. Moauui profecto cum Odmem in expeditionem & peregrinatio-
nem, quidam dux eorum dixit, post Odmem regnabit Hali. Respondit ali-
us, Imò qui mulam albam equitat: significans Moauui. Quod etiam con-
cessit Hali, percunctatus inde prophetam iam animo suo bono dato, bonis
hominibus inuitatis, ab illo quidam illum sic precantem audierunt: O De-
us, uoce Moauui scribere, & numerare, & illum à malo protege. Propheta
nunc sic suos discipulos affatus est: Cum uos omnes pastores sitis, uestra cu-
ra & custodiæ Deus quæsitores existet, qui perscrutabitur mulierem de cu-
stodia domus uiri sui, seruientem de domini pecunia sui, singulos similiter
de singulis operibus suis. Hali quæsitus, cur sibi successorem non elegit, re- 40
spondit: Nolo quidem hic, prophetam imitans. Sed si Deus uos dilexerit,
uos unanimes faciet, ut uestra deliberatione uir bonus & dignus uobis rex
perficiatur. Quidam uir probus testatus se nunquam uidisse meliorem
Moauui post prophetam, percunctatus à quodam alio, an ille de bonitate
superasset Eubokaram, respondit: Eubokara fuit melior, sed iste bonus.
Huius similitudinem etiam retulit de illo ad Aomar & Odmem. Moauui
† terram, primus cum Odmem, alijsq; multis uiris & mulieribus nauigio † Christia-
norum est ingressus.

DE

Egregium de
conferendis
magistrati-
bus.

IEzid filius Moauui, filij Cephin, natus ex Maiocara filia Ietrib, filij Calp, filij Iohimer. Die obitus sui patris, per quem prius adhuc uiuum electus est, in regnum accepit populo fauente. Suus annulus has habuit literas: Deus Dominus meus. Scriptor suus Amere. Ille quidem morbum paralyticum, staturam longam habuit. Qui scribens ad Abdalla filium Azabair, inquit: Iam tibi missis à me compedibus aureis, & cathenis argenteis, illis uinctus ad me festinanter accede. Ille uero rescribens, illi dixit: Tuum uerbum me nequaquam emolliet, uel eneruabit, nisi prius lapide se mollem ¹⁰ masticatorum præbente. In Harram [†] ex pcc pleumonia obiit, anno tricesimo [†] ex perignei ^{monia.} septimo. Super quem locum Damascus frater eius orationem fecit, & eum terræ commendauit. Regnauit annis tribus, mensibus octo, diebus duodecim. Solebat autem dicere: Nemo prælatis & regibus maledicat, sed ut Deus emendet deuotè postulet, sicut etiam iussit propheta. Quodam tempore nimium feruido, hominibus in expeditione potantibus atq; dicentibus, Iezib libatè pocula ob illius tentorium clausum, impetus uenti superueniens tentorium euulsit. Et sic illum [†] natari lectioni innotuit. Dicebat quoq; [†] uacare: prophetam præcepisse, subditos omnes patienter obtemperare suis regibus, siue prælatis, licet malis & flagitiosis, atq; dixisse: Misericordiam uos consequemini, illi poenam. Tyrannos igitur uobis prælatos, licet pecuniæ uestræ corporibusq; detrimentum inferentes, æquanimiter sustinete. In diebus eius ciues Alcupha scripserunt Alhiatem filio Dali, promittentes ei regnum, si à Mecha rediret. Amer autem filius Iezid illud percipiens, obuius illum deuicit, & in Alcuphe confinio peremit, die decimo Almuhan.

ANNOTATIONES ERVDITI CUIVS
DAM ET RECENTIORIS SCRIPTORIS, QUI ALICVBI
citat Nicolaum Cusanum, quæ in marginibus Alcorano fuerunt
adiectæ. Aliquot etiam capitum argumenta & censuræ.

DEVS multis nominibus appellatur in hoc libro, propter multifariam illius potentiam. Dicitur itaq; misericors: quia bonis omnibus bonum auget, malis omnibus uel poenam suam minuit, uel æqualem reddit. Dicitur etiam pius: quia cunctos inuocantes exaudit, omnibusq; uolentibus subuenit. Dicitur item salus: quia exarsus est totius detrimenti, & quia saluat, donūq; salutis dat beneficiis, qui scilicet in ipsius dextra sedebunt. Dicitur fortis, quia nihil est illi graue uel difficile. Non iracundus: sustinet enim suos detractores, & sibi malum imponentes. Dicitur etiā mundus: quia nihil nisi bonum & honestum diligit. Dicitur benedictus: uel quia ipse solus est benedictio, uel quia cuncti benediciunt ei. Pater etiā dominus, sed perfectius quàm ceteri: ipse namq; solus omnibus rebus dominatur, Fides etiam, seu credulitas: sed hæc nomina quibusdam prioribus

non assimilantur, omnes enim in eum credunt, ipse autem in nullum. Ipse quoq; firmat omnes, nullus autem eum. Testis: quoniam omnia noscit, omniaq; reuelabit. Fidelis: omne namq; dictum suum atq; promissum efficit, nunquam mentiens, mendacium semper abhorrens. Dicitur etiam tector: multa namq; celat, regens illa mente sua. Abundans: nullus enim indiget, omnia possidens. Largifluus: cū & ipse temporale bonum, & æternum tribuit. Conditor: ipse namq; solus omnia creat, & nihil ei est impossibile. Inspector, uel uisor: nihil enim latet eum. Propinquus: quia præsens ubiq;. Immensus: continet enim omnia, à nullo contentus. Altus: præest enim omnibus, omnibus superior. Patiens: nõ enim est impetuosus, sed uindicta differt ad tempus. Potens, uel potentiosus: illi namq; cuncta leuia sunt.

Notandum est legentibus librum istum, quod licet Deus ipse, prout Machumetus fingit, dicens se nec unquam legisse, nec literas uidisse, ne pte-

t 4 tuz